

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm Vlt. Quia ex eo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

1. arg. huius c. ver. dote contenta. Sed distinguendum cum Dominico hic col. 2. Coar. §. 2. n. 6. Molina cit. disput. 587. concl. 3. parte 4. & disp. 579. n. 33. Si filius, aut filia aliunde bona habeat, vel per industriam suam, aut alio quouis modo acquirere possit, quæ sufficienter ad sustentationem, valet talis renuntiatio iurata. Sin autem filius vel filia bona sufficienter ad sustentationem non habeat, nec facile habere possit, tunc pactum renuntiationis, nisi alimenta necessaria excipiantur, iuri naturali repugnat, cui iuramentum præiudicari nequit. Atque ob hanc formatur casus huius c. de filia, quæ dote contenta, reliquæ hæreditati renuntiat; quia si aliunde marito vel Monasterio dotem (quæ instar alimentorum esse censetur) afferre non possit, hæreditati paternæ, aut maternæ renuntiare haud poterit.

3. QVÆRITVR tertio, Cur dicatur, iuramentum omnino seruandum, si neque vi, neque dolo adhibito præstitum sit. Respondeo, cum Dominico hic in fine col. 1. ideo sic dici; Quia si dolo, aut vis aliqua interuenit, licet iurans, ob reuerentiam Numinis diuini, ex Religionis virtute obligetur, potest tamen iuramenti relaxationem petere, vti docui lib. 4. Th. mor. tr. 3. c. 7. q. 5. Potest etiam Magistratus cogere eum, qui dolum aut vim intulit, vt iuramentum remittat, aut illo etiam nolente ipsemet Iudex relaxare, vti docui cit. tr. 3. c. 4. n. 3. & c. 11. n. 9. Exemplum doli est, si parentes persuadeant filia, minores esse facultates suas, quam reuera sint, vt contenta dote modica reliquæ hæreditati renuntiet. Exemplum illatæ vis, seu inuoluntarij mixti est, si ideo filia renuntiet hæreditati paternæ, quia nisi id faciat, dotem à patre consequi non potest. His casibus, pactum renuntiationis iuramento non confirmatur efficaciter: quamobrem filia, si iuramenti relaxationem impetret, hæreditatem sibi debitam petere potest; imò nepotes ex filio, aut filia, quæ renuntiauerat, iuramenti relaxatione non indigent ad petendam hæreditatem; cum iuramenti obligatio, utpote, personalis, illos

non afficiat; pactum autem renuntiationis, si per vim extortum sit, efficacem obligationem non pariat, vti obseruauit Couar. in hoc c. p. 3. §. 2. n. 6. Mol. cit. disp. 579. n. 14. 28. & 35.

Ad extremum, bene monet Couar. cit. p. 3. §. 3. n. 4. Andr. Gaill. p. 2. obseruat. 148. n. 4. Mol. cit. disp. 579. n. 19. Quod in renuntiatione filia, si verbis sufficienter expressum non est, maximè attendendum sit ad causam, ob quam facta, vel in cuius fauorem facta est; num potissimum in fauorem fratrum, tunc ijs mortuis filia admittenda erit ad hæreditatem, quia deficit conditio, ob quam iuri suo renuntiauerat. An verò in fauorem agnationis propagandæ; tunc non admittitur ad hæreditatem paternam, etiam mortuis fratribus, si agnatus lateralis supersit. An denique simpliciter renuntiarit in fauorem patris, vt liberè de rebus suis disponere possit, quia ipsa Monasterium v. g. ingressura est, tunc regressum non habebit ad capeendam hæreditatem paternam, tametsi omnes agnati ante patrem moriantur. In dubio autem ita interpretari oportet renuntiationem, vt quam minimè lædat renuntiantem; cum ea stricti iuris existat, vti ex communi docui lib. 3. Th. mor. tr. 5. c. 7. n. 2. vbi plura leges, quæ hoc loco omissa sunt.

His explicatis notanda est regula huius textus: Iuramentum promissorium inuoluntabiliter seruari debet, si absque dolo, aut vi præstitum, in salutis propriæ dispendiū aut tertie personæ præiudiciū non cedat. Qua de re plenè dixi lib. 4. Theol. moral. tr. 3. c. 6. & seqq.

CAPITVLVM VI.

Quia ex eo.

PARAPHRASIS.

Pacta, & transactiones, quæ inter Religiosos mendicantes, & Prælatos, Capitula, & Rectores Ecclesiarum &c. super iuribus parochialibus, aut similibus articulis

calis inita sunt à Prioribus Conuentualibus, aut Guardianis cum consensu Cōuentus, rata esse debent & firmiter obseruari, tametsi Prouincialis, aut Generalis eorum, vel Sedis Apostolicæ assensus non accesserit, neque eiusmodi pacta in prouincialibus, aut generalibus Capitulis approbata fuerint. Idque propterea, vt dicti Religiosi puritatem suam conseruent, & scandala, quæ aliquin oriri possent, caueantur.

SUMMARIUM.

1. *Hac constitutione priuilegia ab Alexandro & Honorio IV. Fratribus minoribus concessa, sunt reuocata; ea autem post Sixtum IV. eisdem restituit.*
2. *Quid in contractibus & alienationibus in Mendicantium Ordinibus obseruandum sit, ex cuiusque consuetudine & statutis, Apostolicisq; priuilegijs & decretis, Bonifacij VIII. constitutione posterioribus petendum est.*

HAc Constitut. Bonifacij VIII. correctæ ac reuocata sunt priuilegia, quæ prius Fratribus Minoribus ab Alexandro

IV. & Honorio IV. concessa erant apud Rodriq. tom. 1. regul. q. 27. a. 3. Sed postea Sixtus IV. reduxit eos ad pristina iura & priuilegia apud eundem Rodriq. ubi ait: *Et sit in nostra sacra Religione Minorum obseruatur: Nullus enim Guardianus, neque Abbatissa etiam cum consensu suorum Conuentuum, aliquem contractum efficere potest, sine expressa P. Prouincialis auctoritate. Quomodum enim Rector Ecclesiæ Collegiæ inferioris præter consensum Capituli sui, impetrasse etiam debet Episcopi consensum, vt iura & bona immobilia Ecclesiæ suæ alienare possit, vt colligitur ex c. 2. de transact. ubi id docet Abb. n. 3. ita etiam Rector Monasterij subordinatus Generali, tanquàm Episcopalem iurisdictionem erga suos habenti, eiusdem quoque auctoritatem & assensum requirere debet ad alienationem. Is porro Generalis Prouincialibus suis potest, & frequenter committere solet, vt dictum assensum ipsimet præstent.*

Quapropter, quid in contractibus & alienationibus iurium suorum in Mendicantium Ordinibus obseruandum sit, ex cuiusque consuetudine & statutis, Apostolicisque priuilegijs & decretis, Bonif. VIII. constitutione posterioribus, petendum est.

TITVLVS XXXVI. DE TRANSACTIONIBVS.

CAPITVLVM PRIMVM.

Sicut graue.

PARAPHRASIS.

Personæ quædam Ecclesiasticæ controuersiam, quam inter se de bonis, aut iuribus suis habebât, salubri transactione finierunt, petentes à Gregor. I. Pontifice,

vt eam auctoritate sua confirmaret. Quæ obrem respondit Pontifex, instrumenta omnia, & quidquid aliud est, quod parti vni aut alteri super causis transactione finitis fauere possit, iam pro irrito, & vacuo habendum esse, solamque transactionis conuentionem obseruandam. Sed et si in ea per incuriam, vel imperitiam defectus aliquis commissus sit, se illum Apostolica auctoritate & cōfirmatione ex certa scientia supplere.

NOTAN-